

Landskapsanalys för åter- och tillskapande av mångfunktionella våtmarker

Bakgrund

- I början av 2021 presenterade dåvarande vattenstrategen Per Tholander idén att dra nytta av den statliga satsningen på våtmarker
- Ett projekt startades upp i syfte att låta konsultfirma leta upp lämpliga platser för mångfunktionella våtmarker, samt genomföra en eller två fördjupade förstudier, total kostnad 1 miljon kr.
- I december skickades en ansökan om LONA-bidrag in till länsstyrelsen, som beviljade stöd om 900 000kr den 18 mars 2022.
- Bidraget utgör 90% av den totala projektkostnaden, kommunen står för resterande 100 000kr i form av arbetstid.

- Ur ansökan:

” En kommunövergripande landskapsanalys över möjliga platser för att anlägga eller restaurera våtmarker genomförs. Respektive plats beskrivs utifrån åtgärdernas genomförbarhet samt dess potential att bidra med olika typer av ekosystemtjänster som t.ex. *minskad översvämningsrisk, ökad biologisk mångfald, ökade kolsänkor, vattenrening, ökad vattenhållande förmåga samt bättre möjligheter för rekreation, friluftsliv och naturpedagogik.*”

LONA-projektet

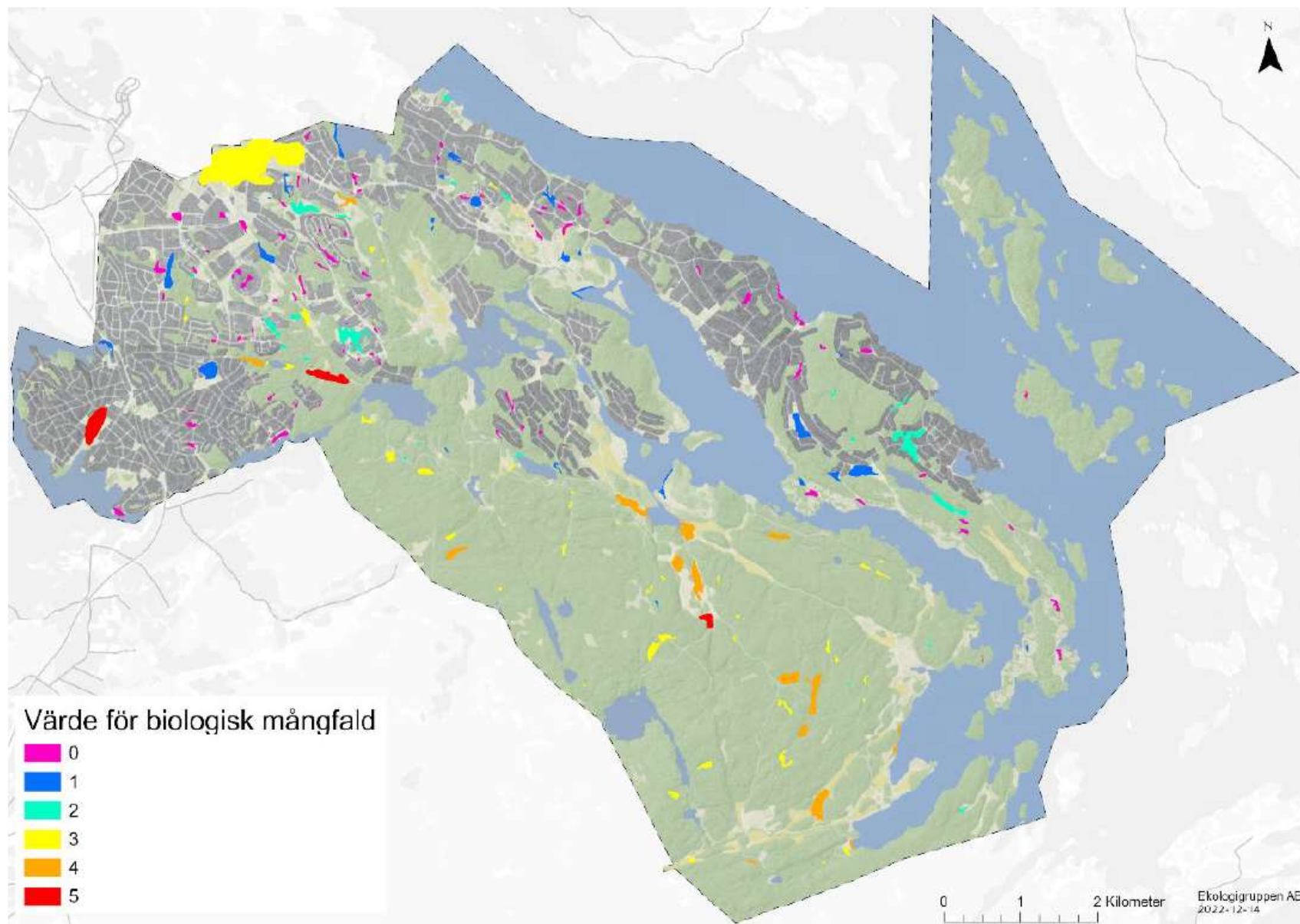
- Åtgärd 1 Insamling av underlag
- Åtgärd 2 Kommunövergripande landskapsanalys av möjliga platser för våtmarker
- Åtgärd 3 Fördjupad förstudie av en eller två platser (enligt beslut om LONA-bidrag) för återskapande/anläggande av våtmark.

Ekologigruppens utredning

- Uppdraget bestod i "genomförande av en kommunomfattande landskapsanalys (hela kommunen) som visar på lämpliga platser för återskapande av våtmarker. Respektive plats beskrivs utifrån åtgärdernas genomförbarhet samt dess potential att bidra med olika typer av ekosystemtjänster."
- Ekosystemtjänster i fokus var:
 - minskad översvämningsrisk,
 - ökad biologisk mångfald,
 - ökade kolsänkor,
 - vattenrening,
 - ökad vattenhållande förmåga samt
 - bättre möjligheter för rekreation, friluftsliv och naturpedagogik

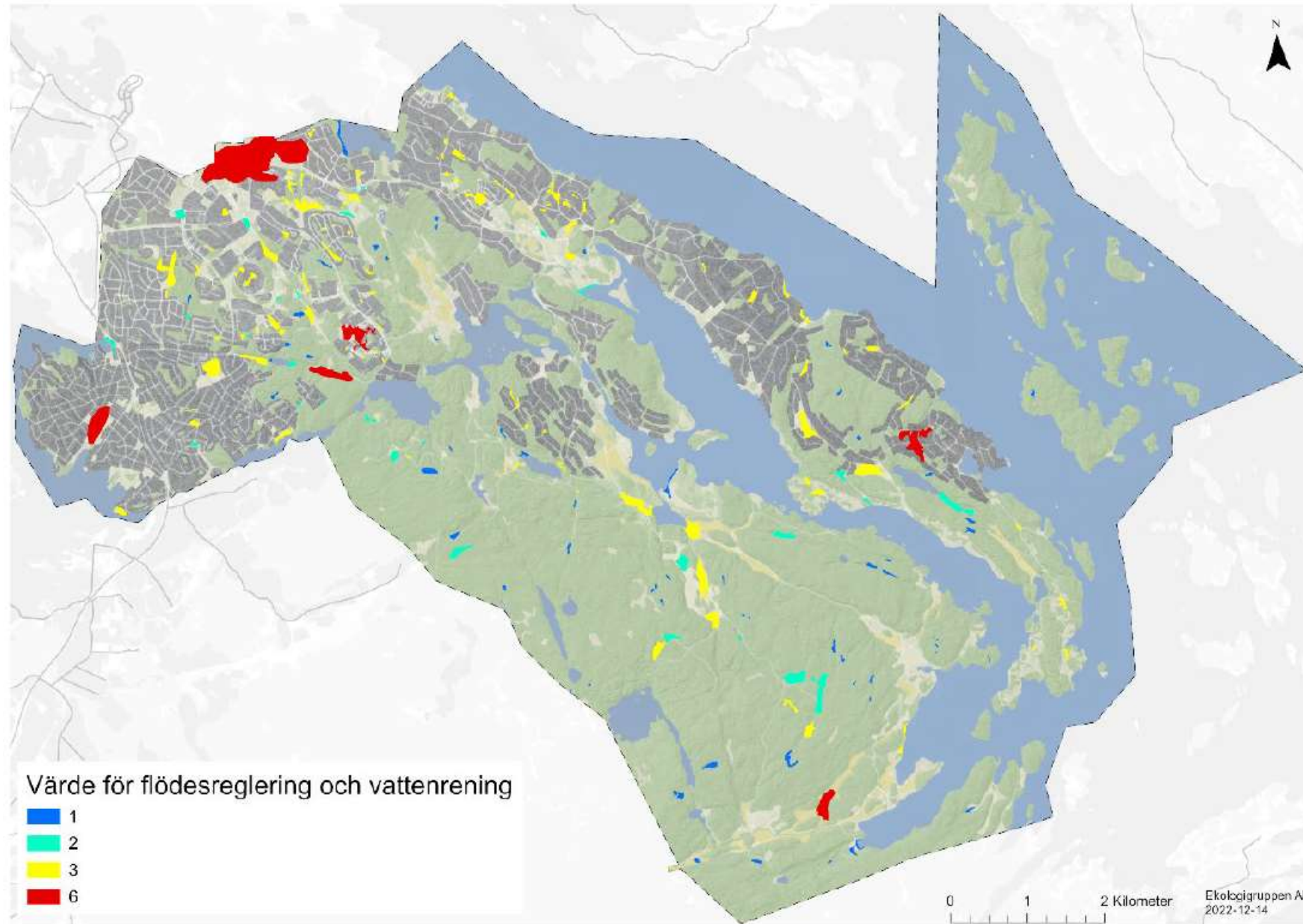
Ekologigruppens utredning forts.

- Själva kartläggningen har gjorts utan större begränsningar (tex icke-kommunal mark mm), men de slutliga rekommendationerna har viktats efter genomförbarhet.
- I urvalet har konsulterna fokuserat på värden för biodiversitet, rekreation, kolinlagring mm och i stor utsträckning utgått från historiska våtmarker.
- Ett mindre omtag gjordes i våras för ett större fokus på nya platser som kunde lämpa sig för framför allt skyfallsfördröjning vid bebyggelse, alltså inte bara återskapande utan även förstärkande och tillskapande.

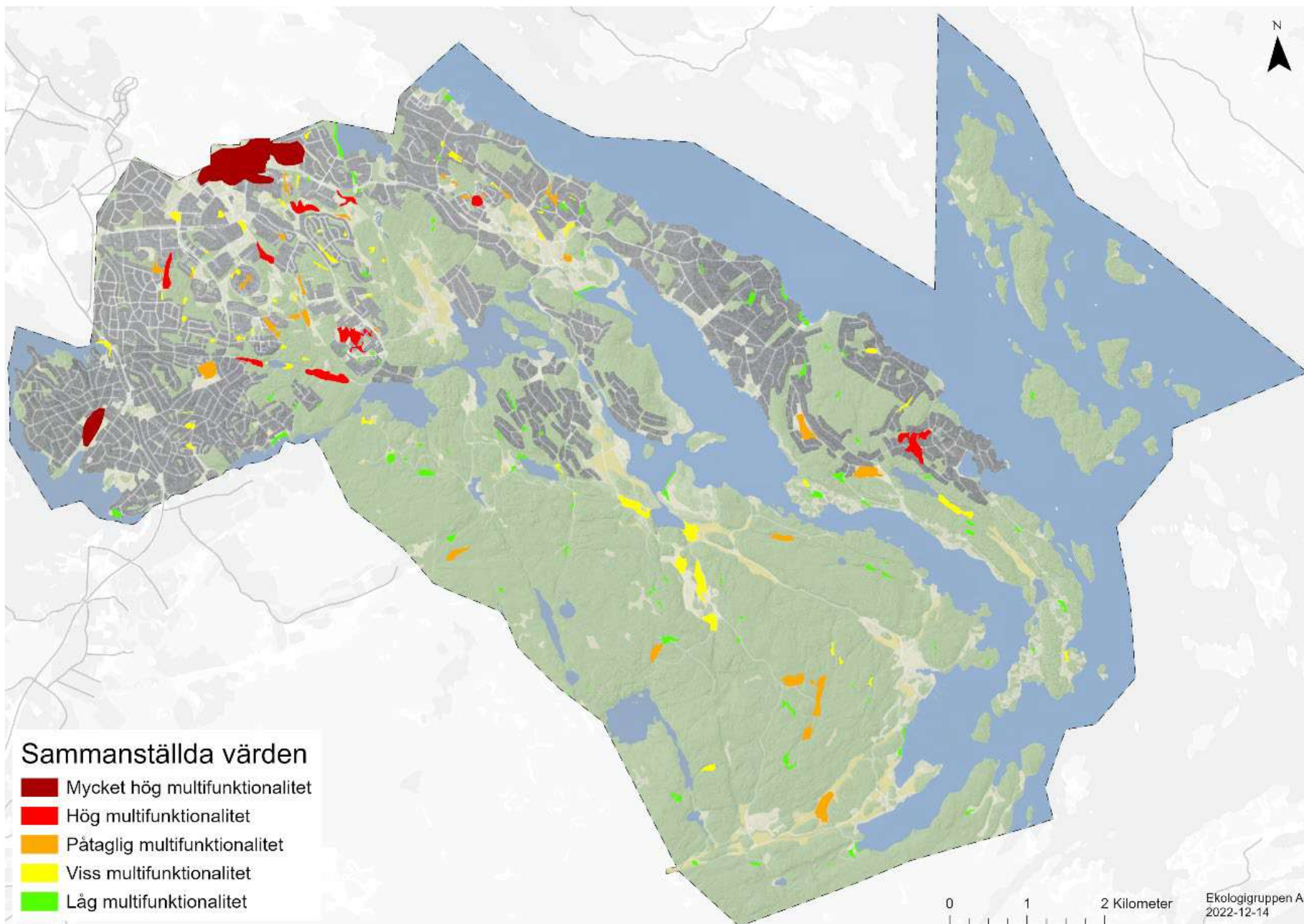
0=lägst
5=högst

Figur 1 Delresultat om värde för biologisk mångfald

1=lägst
6=högst

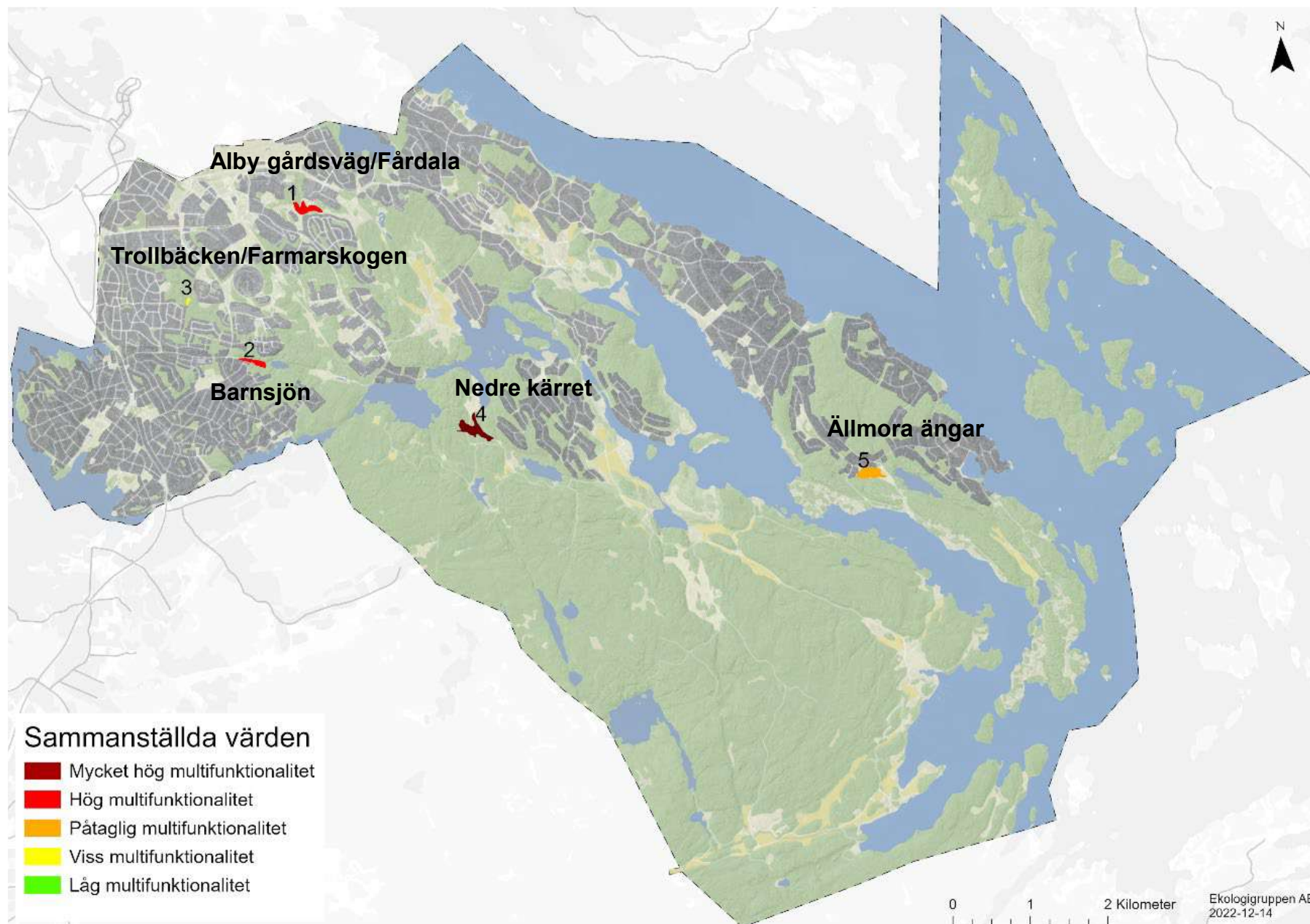
Figur 2 Delresultat om värde för flödesreglering och vattenrening

Restaureringsförslag

- Fem lämpliga ytor presenterades i detalj och besöktes i fält

”Samtliga ytor har identifierats i GIS-analysen och visar potential för goda resultat vid restaurering. Utöver en beskrivning av åtgärdspotentialen redogörs även ytornas förhållande till de parametrar som legat till grund för GIS-analysen. Dessa ytor omfattar Alby gårdsväg vid Fårdala (1), våtmark vid Barnsjön (2), våtmarker i Trollbäcken (3), Nedre kärret intill Albysjön (4) samt Ällmora ängar på Brevikshalvön (5). ”

Vidare arbete

- På kort sikt kan 2-3 ytor åtgärdas med egna, enkla medel:
 - Sumpskog vid Barnsjön
 - Sumpskog/små dammar i västra Farmarskogen/Trollbäcken
- LONA-projektet förlängt till den 31 december 2025, ska slutrapporteras senast den 31 mars 2026.
- Steg 3 i LONA-projektet återstår – fördjupad förstudie av en eller två platser, förslagsvis:
 - Alby gårdsväg/Petterboda ängar (medellång sikt)
 - Fornuddsparken (lång sikt)

